

«БЕКІТЕМІН»

«СҚО әкімдігінің денсаулық сақтау басқармасы»
КММ

«Шал ақын аудандық ауруханасы»
ШЖҚ КМК

Н.Е.Әбуов

2025 жыл « 01 » « 30 »

«СҚО әкімдігінің ДСБ» КММ «Шал ақын ауданының аудандық
ауруханасы» ШЖҚ КМК

Терроризмге қарсы қорғау бойынша нұсқаулар

Сергеевка қ. 2025 жыл

Қолдануы:

Осы объектіні терроризмге қарсы қорғау жөніндегі Нұсқаулық (бұдан әрі – Алгоритм) «СҚО әкімдігінің ДСБ» КММ «Шал ақын ауданының аудандық ауруханасы» ШЖҚ КМК (бұдан әрі – медициналық ұйым) медициналық ұйымның барлық құрылымдық бөлімшелерімен, қызметкерлерімен және лауазымды тұлғаларымен танысу және қолдану үшін міндетті болып табылады.

Сабақ тақырыптарының нұсқалары

1. Оқу сабақтары (теориялық) тақырыптарының нұсқалары:

терроризмге қарсы қауіпсіздік мәселелері жөніндегі заңнаманың негізгі талаптары;

терроризмнің мәні мен қоғамдық қауіптілігі, террористік сипаттағы әрекеттерді жасағаны үшін жауапкершілік;

террористік қауіптің ықтимал көздері туралы хабарлау;

террористік сипаттағы ықтимал қауіп-қатерлерге денсаулық сақтау объектілерінің әр түрлі тұлғаларының іс-қимыл алгоритмдерін тағайындау және олармен жалпы танысу.

2. Нұсқаулық тақырыптарының нұсқалары:

объектінің әрбір қызметкерін терроризм актісін жасау немесе объект аумағы шегінде оның жасалу қауіпі жағдайында дербес мінез-құлық тәртібімен және іс-қимылдармен егжей-тегжейлі таныстыру;

эвакуациялау кезіндегі қауіпсіздік шаралары туралы пациенттерді, білім алушыларды және объектіге келушілерді таныстыру.

3. Практикалық сабақтар тақырыптарының нұсқалары:

Денсаулық сақтау объектісі қызметкерлерінің, күзет қызметкерлерінің практикалық іс-қимылдарын пысықтау:

1) иесіз заттар мен күдікті заттарды табу мақсатында үй-жайларды қарап тексеруді ұйымдастыру бойынша;

2) иесіз заттар, күдікті заттар табылған және миналау туралы хабар алған кездегі іс-әрекеттер;

3) иесіз заттар, күдікті заттар табылған және объектіні миналау туралы хабар алынған кезде ішкі істер органдарын, уәкілетті органдарды хабардар ету тәртібі бойынша;

4) персоналды және объектіге келушілерді хабардар етуді ұйымдастыру бойынша;

5) объект персоналы мен келушілерін эвакуациялауды ұйымдастыру бойынша;

6) адамдарды эвакуациялау кезінде іс-қимылдарды ұйымдастыру бойынша.

Террористік сипаттағы ықтимал қауіп-қатерлерге объектілердің әртүрлі тұлғаларының іс-қимыл алгоритмдері

1-Бөлім. Нысанға келушілер мен қызметкерлерге қарулы шабуыл кезіндегі іс-қимыл алгоритмі

1. Келушілердің әрекеттері:

қорғану: ғимараттан тыныш кету немесе бөлмеде жасырыну, есікті құлыптау, құқық қорғау органдарының қызметкерлерінің келуін күту;

құқық қорғау және (немесе) арнаулы мемлекеттік органдарды, күзетті, персоналды, объект басшылығын қарулы шабуылдың фактісі мен мән-жайлары туралы мүмкіндігінше кез келген тәсілмен хабардар ету.

2. Персоналдың әрекеті:

құқық қорғау және (немесе) арнаулы мемлекеттік органдарды, күзетті, персоналды, объект басшылығын қарулы шабуылдың фактісі мен мән-жайлары туралы мүмкіндігінше кез келген тәсілмен хабардар ету;

мүмкіндігінше пациенттерді эвакуациялауды жүргізу;

тасымалдауға келмейтін пациенттерді зембілдердем қауіпсіз орынға ауыстыру;

қорғану: ғимараттан тыныш кету немесе бөлмеде жасырыну, есікті құлыптау, құқық қорғау органдарының қызметкерлерінің келуін күту.

3. Объект күзетінің әрекеттері:

Қарулы шабуылдаушыны анықтау;

мүмкіндігінше объектіде адамдардың жаппай болу орындарына оның жылжуын бұғаттау;

объект басшылығына, құқық қорғау және (немесе) арнаулы мемлекеттік органдарға қарулы шабуыл жасау фактісі туралы ақпарат беру;

объектідегі адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге шаралар қабылдау (эвакуациялау, ішкі кедергілерді оқшаулау және басқалар);

жеке қауіпсіздігін қамтамасыз ету.

4. Объект басшылығының іс-әрекеттері:

құқық қорғау және (немесе) арнаулы мемлекеттік органдарды қарулы шабуылдың фактілері мен мән-жайлары туралы дереу хабардар ету;

объектідегі адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету шараларын ұйымдастыру (эвакуациялау, ішкі кедергілерді оқшаулау, объектідегі штаттан тыс жағдай туралы хабарлау және басқалар);

терроризмге қарсы күрес жөніндегі жедел штабтың келген күштерімен өзара іс-қимыл жасау.

2-Бөлім. Кепілге алу кезіндегі іс-қимыл алгоритмі

5. Келушілердің әрекеттері:

қорғану: тұтқынға түсуді болдырмау, ғимараттан тыныш кету немесе ұй-жайға жасырыну, есікті құлыптау, құқық қорғау органдарының қызметкерлері келгенге дейін немесе ғимараттан шығу үшін қауіпсіздікті сақтау;

құқық қорғау және (немесе) арнайы мемлекеттік органдарға кепілге алынған адамдар мен қаскүнемдердің басып алыну мән-жайлары (саны, қару-жарағы, жарақтандырылуы, жасы, лақап аты, ұлты және басқалары) туралы мүмкіндігінше кез келген қолжетімді тәсілмен және өз қауіпсіздігін кепілдік берілген қамтамасыз ету шартымен ғана хабарлау.

6. Объект қызметкерлерінің әрекеттері:

қорғану: тұтқынға түсуді болдырмау, ғимараттан тыныш кету немесе үй-жайға жасырыну, есікті құлыптау, құқық қорғау органдарының қызметкерлері келгенге дейін немесе ғимараттан шығу үшін қауіпсіздікті сақтау;

құқық қорғау және (немесе) арнайы мемлекеттік органдарға кепілге алынған адамдар мен қаскүнемдердің басып алыну мән-жайлары (саны, қару-жарағы, жарақтандырылуы, жасы, лақап аты, ұлты және басқалары) туралы мүмкіндігінше кез келген қолжетімді тәсілмен және өз қауіпсіздігін кепілдік берілген қамтамасыз ету шартымен ғана хабарлау.

7. Объектіні күзетінің әрекеттері:

Қарулы қаскүнемді (-лерді) анықтау;

мүмкіндігінше оны/олардың объектідегі адамдардың жаппай болу орындарына жылжуын бұғаттау;

адамдарды кепілге алуға оқталудың фактілері мен мән-жайлары туралы объект басшылығына, құқық қорғау және (немесе) арнайы мемлекеттік органдарға кез келген қолжетімді тәсілмен хабарлау;

объектідегі адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге шаралар қабылдау (эвакуациялау, зиянкестер жолындағы ішкі кедергілерді оқшаулау және басқалар);

жеке қауіпсіздікті қамтамасыз ету (тұтқынға түсуді болдырмау және басқалар).

8. Объект басшылығының іс-әрекеттері:

құқық қорғау, арнаулы мемлекеттік органдарды және (немесе) үшінші тұлғаларды кепілге алуға әрекет жасау фактілері мен мән-жайлары туралы қолжетімді тәсілмен дереу хабардар ету;

мүмкіндігінше объектідегі адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету шараларын ұйымдастыру (эвакуациялау, ішкі кедергілерді оқшаулау, объектідегі штаттан тыс жағдай туралы хабарлау және басқалар);

мүмкіндігінше терроризмге қарсы күрес жөніндегі жедел штабтың келген күштерімен өзара іс-қимылды ұйымдастыру.

9. Кепілге алу кезіндегі іс-әрекеттер:

тыныштану, үрейленбеу. Баяу дауыспен сөйлеу;

басқыншылардың көзіне қарамау, әдепсіз әрекет етпеу. Басқыншыларды дене күшін немесе қаруды қолдануға итермелейтін әрекеттерге жол бермеу;

басқыншылардың талаптарын орындау, оларға қайшы келмеу, қобалжулар мен үрейге жол бермеу;

қатты сынаққа физикалық және моральдық тұрғыдан дайындалу;

басқыншыларға өшпенділік пен немқұрайлылық танытпау;

басынан бастап (әсіресе бірінші сағатта) басқыншылардың барлық нұсқауларын орындау. Басқыншылардан кез келген іс-әрекет жасауға рұқсат сұрау;

басқыншылардың назарын өз мінез-құлқымен аудармау, белсенді қарсылық көрсетпеу. Бұл сіздің жағдайыңызды нашарлатады;

егер қашудың сәттілігіне толық сенім болмаса, жүгіруге тырыспау;

басқыншылар туралы мүмкіндігінше көп ақпаратты есте сақтау (саны, қару-жарақ, сыртқы келбеті, физикасы, екпіні, әңгіме тақырыбы, темпераменті, мінез-құлқы);

өзінің орналасқан (қамалған) жерін анықтауға тырысу;

мүмкіндік болған жағдайда, кез келген қолжетімді байланыс тәсілін пайдалана отырып, өмірге қауіп төндірмей, сақтық таныта отырып, болған жағдай туралы құқық қорғау органдарына немесе арнайы органдарға, қауіпсіздік бөлімшесіне немесе объектінің күзет қызметіне хабарлауға тырысу;

қандай болмасын, тағамды таңдамау. Бұл күш пен денсаулықты сақтауға көмектеседі;

жарақат алған жағдайда, өзіңізге алғашқы медициналық көмек көрсетуге тырысу;

ең бастысы, басқыншылар бақылауды тоқтатса да, үрейленбеу;

терезелерден, есіктерден және басқыншылардың өзінен алыс орналасу. Бұл үй-жайға шабуыл жасаған кезде, басқыншыларға тигізу үшін мергендердің ату жағдайында сіздің қауіпсіздігіңізді қамтамасыз ету үшін қажет;

арнайы бөлімше қызметкерлері кепілге алынған адамдарды босату жөніндегі операцияны жүргізген кезде мынадай талаптарды сақтау қажет:

қабырғаға жабысып еденге төмен қарап жату, басты қолмен жауып қозғалмай жату;

арнайы бөлімше қызметкерлеріне қарсы жүгірмеу немесе олардан қашпау;

мүмкін болса, есіктер мен терезелердің саңылауларынан алыс болу керек;

егер шабуыл жасау және басып алу кезінде (жеке басын анықтағанға дейін) ықтимал басқыншы сияқты біршама дұрыс әрекет етпесе, ашуланбау. Босатылған кепілге алынған адамды тінтуге, қолдарына кісен салуға, байлауға, эмоциялық немесе физикалық жарақат келтіруге, жауап алуға болады. Бұған түсіністікпен қарау керек, өйткені мұндай жағдайларда арнайы күштердің мұндай әрекеттері (барлық адамдарды түпкілікті сәйкестендіргенге және шынайы қылмыскерлерді анықтағанға дейін) негізделген.

3-Бөлім. Жарылғыш құрылғылар мен жарылғыш заттарды қою кезіндегі іс-әрекет алгоритмі

10. Жарылғыш құрылғыны көрсететін белгілер:

табылған затта сымдардың, арқандардың, изолянтаның болуы;

зат шығаратын күдікті дыбыстар, шертулер, сағаттың тықылдауы;

заттан бадамның тән иісі немесе басқа ерекше иіс шығады;

табылған заттың ерекше орналасуы;

табылған затқа әр түрлі қуат көздері орнатылған, сыртқы белгілері бойынша антеннаға ұқсас сым.

11. Келушілердің күдікті затты тапқан кездегі іс-әрекеттері:

қолмен ұстамау, жақындамау, жылжытпау керек;

иесіз заттың ықтимал иесін анықтау үшін айналадағылармен сұхбаттасу;

радиобайланыс құралдарын, оның ішінде ұялы байланыс құралдарын осы заттың жанында пайдаланудан бас тарту;

мүмкіндігінше анықтау уақыты мен орнын белгілеу;

күзетке күдікті заттың табылғаны туралы объект персоналына не аумақтық ішкі істер және ұлттық қауіпсіздік органдарының кезекші бөлімдеріне дереу хабарлау;

жарылғыш құрылғыға ұқсас заттың сыртқы түрін және оны анықтаудың маңызды жағдайларын сипаттауға дайын болу;

дүрбелең туғызбау үшін не болғанын білу керек адамдардан басқа ешкімге жарылыс қаупі туралы хабарламау;

қорғанысты қамтамасыз ететін заттардың артына тығылу (ғимараттың бұрышы, бағана, қалың ағаш, автомашина және басқалары);

объектінің, құқық қорғау және (немесе) арнаулы мемлекеттік органдардың күзетін күдікті тұлға/тұлғалар туралы хабардар ету (Саны, ЖҚҚ, қарудың болуы сыртқы белгілері, жарақтандырылуы, жасы, лақап аты, ұлты және басқалары);

нысаннан кету, мүмкін болмаған жағдайда – күрделі құрылыстың артына және қажетті қашықтықта жасырыну.

12. Күдікті зат табылған кездегі персоналдың іс-қимылы:

қолмен ұстамау, жақындамау, жылжытпау керек;

иесіз заттың ықтимал иесін анықтау үшін айналадағылармен сұхбаттасу;

радиобайланыс құралдарын, оның ішінде ұялы байланыс құралдарын осы заттың жанында пайдаланудан бас тарту;

мүмкіндігінше анықтау уақыты мен орнын белгілеу;

күзетте күдікті заттың табылғаны туралы объект персоналына не ұлттық қауіпсіздік және ішкі істер аумақтық органдарының кезекші бөлімдеріне дереу хабарлау;

жарылғыш құрылғыға ұқсас заттың сыртқы түрін және оны анықтаудың маңызды жағдайларын сипаттауға дайын болу;

дүрбелең туғызбау үшін не болғанын білу керек адамдардан басқа ешкімге жарылыс қаупі туралы хабарламау;

мүмкіндігінше күзетпен бөгде адамдардың күдікті зат пен қауіпті аймаққа кіруін шектеуді ұйымдастыру;

қауіпті аймаққа іргелес аумақтан адамдарды ұйымдасқан түрде эвакуациялауды қамтамасыз етуге көмектесу;

қажет болған жағдайда қорғанысты қамтамасыз ететін заттарға (ғимараттың бұрышы, бағана, қалың ағаш, автомашина және басқалары) жасырынып бақылау жасау;

күдікті адам немесе өзімен бірге жарылғыш құрылғылары немесе жарылғыш заттары болуы мүмкін адамдар тобы (саны, ЖҚҚ, қарудың болуы сыртқы белгілері, жарақтандырылуы, жасы, лақап аты, ұлты және басқалары) анықталған жағдайда, объектіні, құқық қорғау және (немесе) арнаулы мемлекеттік органдарды күзетуді хабардар ету;

келушілерді эвакуациялауды ұйымдастыруда басшылық пен күзетке жәрдем көрсету;

нысаннан кету, мүмкін болмаған жағдайда – күрделі құрылыстың артына және қажетті қашықтықта жасырыну.

13. Күдікті зат табылған кездегі күзеттің әрекеттері:

ұстама жоқ, жақындауға емес, жылжытуға;

иесіз заттың ықтимал иесін анықтау үшін айналаңыздағылармен сұхбаттасу;

радиобайланыс құралдарын, оның ішінде ұялы байланыс құралдарын осы заттың жанында пайдаланудан бас тарту;

мүмкіндігінше анықтау уақыты мен орнын белгілеу;

күзетке күдікті заттың табылғаны туралы объект персоналына не ұлттық қауіпсіздік және ішкі істер аумақтық органдарының кезекші бөлімдеріне дереу хабарлау;

жарылғыш құрылғыға ұқсас заттың сыртқы түрін және оны анықтаудың маңызды жағдайларын сипаттауға дайын болу;

дүрбелең туғызбау үшін не болғанын білу керек адамдардан басқа ешкімге жарылыс қаупі туралы хабарламау;

қажетті қашықтықта күдікті зат пен қауіпті аймаққа бөгде адамдардың кіруін шектеуді қамтамасыз ету;

қауіпті аймаққа іргелес аумақтан адамдарды ұйымдасқан түрде эвакуациялауды қамтамасыз ету;

қажет болған жағдайда қорғанысты қамтамасыз ететін заттарға (ғимараттың бұрышы, бағана, қалың ағаш, автомашина және басқалары) жасырынып бақылау жүргізу;

күдікті адам немесе өзімен бірге жарылғыш құрылғылары немесе жарылғыш заттары болуы мүмкін адамдар тобы (саны, ЖҚҚ, қарудың сыртқы белгілері, жарақтандырылуы, жасы, лақап аты, ұлты және басқалары) анықталған жағдайда объектіні, құқық қорғау және (немесе) арнаулы мемлекеттік органдарды күзетуді хабардар ету.

14. Басшылықтың іс-әрекеттері:

құқық қорғау, арнаулы мемлекеттік органдарды күдікті адамның анықталғаны немесе иесіз заттың табылғаны туралы дереу хабардар ету;

иесіз күдікті заттың табылған орнын қажетті қашықтықта қоршауды ұйымдастыру;

адамдарды объекіден эвакуациялауды ұйымдастыру, объектідегі штаттан тыс жағдай туралы хабарлау және басқалар;

күдікті заттарды табу мақсатында үй-жайларды аралап шығуды және аумақтарды қарауды қамтамасыз ету;

терроризмге қарсы күрес жөніндегі жедел штабтың келген күштерімен өзара іс-қимылды ұйымдастыру, қажетті ақпаратты ұсыну.

15. Жарылғыш құрылғы (ЖҚ) немесе ЖҚ-ға ұқсас зат табылған кезде аулақтану мен қоршап алудың қашықтықтары:

граната РГД-5 – 50 м;

граната Ф-1 – 200 м;

салмағы 200 г тротил шашкасы – 45 м;

салмағы 400 г тротил шашкасы – 55 м;

сыра банкісі 0,33 л – 60 м;

дипломат (кейс) – 230 м;

жол чемоданы – 350 м;

"жеңіл көлік" класындағы көлік – 460-580 м;

автобус – 920 м;

жүк көлігі (фургон) – 1240 м.

4-Бөлім. Өзін-өзі өлтірушілерді қолданумен жасалған шабуыл кезіндегі әрекеттер алгоритмі

16. Келушілердің әрекеттері:

қорғану: ғимараттан тыныш кету немесе бөлмеде жасырыну, есікті құлыптау, құқық қорғау органдарының қызметкерлерінің келуін күту;

құқық қорғау және (немесе) арнаулы мемлекеттік органдарды, күзетті, персоналды, объект басшылығын қарулы шабуылдың фактісі мен мән-жайлары туралы мүмкіндігінше кез келген тәсілмен хабардар ету.

17. Персоналдың әрекеті:

қорғану: ғимараттан тыныш кету немесе бөлмеде жасырыну, есікті құлыптау, құқық қорғау органдарының қызметкерлерінің келуін күту;

құқық қорғау және (немесе) арнаулы мемлекеттік органдарды, күзетті, персоналды, объект басшылығын қарулы шабуылдың фактісі мен мән-жайлары туралы мүмкіндігінше кез келген тәсілмен хабардар ету.

18. Күзет әрекеті:

мүмкіндігінше оны/олардың объектідегі адамдардың жаппай болу орындарына жылжуын бұғаттау;

күдікті адамның немесе адамдар тобының анықталғаны туралы объект басшылығына, құқық қорғау және (немесе) арнаулы мемлекеттік органдарға кез келген тәсілмен ақпарат беру;

объектідегі адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге шаралар қабылдау (эвакуациялау, ішкі кедергілерді оқшаулау және басқалар);

қажет болған жағдайда объект бойынша (жеке өзі не бейнебақылау жүйесі арқылы) күдікті адамның немесе адамдар тобының жүріп-тұруын байқауды ұйымдастыру;

жеке қауіпсіздікті қамтамасыз ету.

19. Басшылықтың іс-әрекеттері:

объектіде күдікті адамның немесе адамдар тобының анықталғаны туралы құқық қорғау және (немесе) арнаулы мемлекеттік органдарға ақпаратты дереу беру (оның ішінде адал ниетпен әрекет ету) ;

құқық қорғау органдарының қызметкерлеріне қаскүнемді анықтау және ұстау уақытын қысқартатын күдікті адам туралы барынша толық ақпарат беру;

адамдарды ұйымдасқан эвакуациялауды қамтамасыз ету;

жеке қауіпсіздікті қамтамасыз ету.

5-Бөлім. Телефон арқылы қауіп төнген кездегі әрекеттер алгоритмі

20. Телефон арқылы келген қауіп-қатер алушының іс-әрекеті (басшы, қызметкер, кезекші бөлімшенің қызметкері):

1) әңгіме барысында қоңырау шалушының жынысын, жасын және оның сөйлеу ерекшеліктерін белгілеңіз:

дауыс (анық немесе тұйық, төмен немесе жоғары);

сөйлеу қарқыны (жылдам немесе баяу);

айтылу (айқын, бұрмаланған, кекештену, сақау, акцентпен немесе диалектімен);

сөзінің мәнері (шешіліп сөйлеу, кекетіп, әдепке сәйкес емес сөйлеу);

2) дыбыстық фонға (автомашиналардың немесе теміржол көлігінің шуы, теле-немесе радиоаппаратураның дыбысы, дауыстар, басқалар), қоңырау сипатына (қалалық, қалааралық) назар аудару;

3) сөйлесудің нақты басталу уақытын және оның ұзақтығын белгілеу;

4) әңгімелесу барысында мынадай сұрақтарға жауап алуға тырысу:

бұл адам қайда, кімге, қандай телефон арқылы қоңырау шалады?

ол қандай нақты талаптар қояды?

жеке өзі талап ете ме, әлде делдал ретінде әрекет ете ме және қандай да бір адамдар тобын білдіре ме?

ол қандай шарттарда немесе олар өз жоспарларынан бас тартуға келіседі?

онымен қалай және қашан байланысуға болады?

бұл қоңырау туралы кімге хабарлай аласыз немесе хабарлауыңыз керек?

5) сіз және басшылық шешім қабылдау немесе қандай да бір іс-әрекет жасау үшін қоңырау шалушыдан барынша уақыт аралығын созу мүмкіндігіне қол жеткізуге тырысу

6) сөйлесу барысында немесе сөйлесу аяқталғаннан кейін дереу ішкі істер органдарының "102" арнасына немесе "112" бірыңғай кезекші-диспетчерлік қызметіне және ұйым басшылығына телефон қатері туралы хабарлауға қажет.